

A DOBA

uvnitř čísla

měsíčník zelených hnutí

rok 2024

cena: 7,- Kč

1

- Drobné památky Určic
- Ptačí hodinka
- Knihovna města Olomouce
- Císař mezi kotuly
- Výstava královna Dagmar

Vážení čtenáři,

Společně otevíráme 33. ročník vydávání časopisu „Zelení a doba“ a dovoluji při této příležitosti stručný historický exkurs.

Časopis začal vycházet v roce 1990 pod hlavičkou Okresního sdružení Strany zelených v Olomouci pod názvem „Zelení vzteky“. V roce 1993 přešel pod občanské sdružení Zelený kruh Olomouc a změnil svůj název na „Zelení a doba“. Prvním šéfredaktorem byl Jiří Jurečka, štafetu postupně převzali Vladimír Coufal a MUDr. Vladislav Raclavský, Ph.D. K duchovním otcům měsíčníku patřili také RNDr. Martin Tichý a Bc. Miroslav Petřík, kteří stáli v čele redakční rady. Pod vedením těchto osobností a za stále spolupráce uznávaného výtvarníka Jiřího Komára Jurečky si časopis udržoval vysokou úroveň. V roce 1996 převzal funkci šéfredaktora MUDr. Pavel Andrš. Časopis vychází nákladem 2 500 výtisků, je zasílán předplatitelům a volně prodejné v distribuční síti PNS.

Ve své dnešní podobě se snaží přispívat k ochraně přírodního a kulturního dědictví, hájit tradice a odkaz našich předků, upevňovat křesťanské principy, podporovat spolky a zájmové

iniciativy. Snaží se být širokou diskusí a názorovou platformou k problémům, které přináší „doba“ lidem vyznávajícím podobné hodnoty. Obsahově je časopis cílen na dění v Olomouckém kraji, ale nevyhýbáme se ani některým globálním problémům.

Také v letošním roce budeme vycházet jako měsíčník na recyklovaném papíru v rozsahu 16 stran. V elektronické podobě je k dispozici na www.kcolomouc.cz. Jeden výtisk bude i nadále za 7,- Kč, roční předplatné 70,- Kč můžete případně poukázat na účet číslo 159544384/0300, do zprávy pro příjemce uveďte svoje jméno, u nových předplatitelů také adresu.

S potěšením uvítáme Vaše příspěvky, zkušenosti, podněty a informace o Vámi připravovaných akcích, prostě vše, co by nás mohlo něčím potěšit a obohatit. Rádi bychom pro Vás připravili další historické vycházky a 23. ročník Letní folkové scény na Michalských schodech v Olomouci.

Děkujeme všem sponzorům, příznivcům a předplatitelům, přejeme hezký a úspěšný rok 2024.

Redakce

Novinky z Muzea kočárů

Srdečně vás všechny zdravím v rozběhnutém novém roce a s potěšením zasílám dokončený klip další série formanských jízd naší hanáckou krajinou.

Jsem rád, že do naší obce Čechy pod Kosířem, přijíždí návštěvníci z celé naší země, aby se zúčastnili velmi pozoruhodných akcí, které pro letošní rok 2024 připravujeme.

29. 3. 2024 na Velký pátek otevíráme novou expozici kočárů na téma „Kočáry z filmů a pohádek“.

Uvidíte například kočár z filmu V zámku a podzámčí a nebo z pohádky S čerty nejsou žerty.

Níže zasláný odkaz klipu prosím rozešlete i dalším rodinám, aby se i další potěšili.

Klip na YouTube se dokončil před pár dny a musím uznat i dle jiných, že to co vytváříme jsou mnohdy velmi náročné aktivity.

Také byl dokončen celovečerní film akce roku Josefkol. Sklízí mnoho pochval a je k dostání pouze v Muzeu kočárů.

<https://youtu.be/FMHNy-FrHTk>

S úctou Václav Obr

Sledujte naše stránky, aby vám nic neuniklo.

www.historickekočary.cz

Prostějov jih Drobné památky Určic II

V minulém článku jsme si řekli něco o nejstarší historii Určic a památkách v okolí kostela. Protože je však v Určicích památek velké množství, vrátíme se zpět do uliček, na návěs a také do jejich okolí.

Mezi nejvýznamnější chráněné památky Určic patří velká barokní socha svatého Floriána z roku 1766. Jako patron hasičů měl chránit obec před požáry, ale mnohdy na to nestačil. Zdejší hasiči se každý rok na jeho svátek v květnu scházeli na mši v kostele.

V ulici V koutě je další ochránce obce – socha sv. Jana Nepomuckého. V roce 1874 jej nechali postavit manželé Josef a Františka Malíškovi z Určic. Další socha, již druhého sv. Libora, se dívá do polí

Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1874

Socha sv. Floriána na kříži

u silnice na Výšovice. Ku cti a chvále Boží byla postavena nákladem rodiny Vlácilovy v roce 1899.

Určice zdobí také osm kamenných a litinových křížů. Mezi nejzajímavější patří dva barokní kříže. Jeden pochází z roku 1802 a stojí v kamenné ohradce na křižovatce před novým hřbitovem. Další kříž z roku 1775 najdeme pod nadjezdem u dálnice. Oba mají věnovací latinské nápisy.

Také u každého vjezdu do Určic stojí kříž jako symbol víry katolické obce. Směrem k Alojzovu jej věnovala v roce 1898 Františka Zedníková a k Seloutkám jej nechal postavit zdejší farář Mořic Růžička v roce 1933. Směrem k Výšovicím

stojí kamenný kříž z roku 1835 a v nové části Určic zvané Dubské si postavili kříž občané v roce 1945 „Z vděčnosti za Boží ochranu ve druhé světové válce“.

Velmi pěkný kamenný kříž se sochami Panny Marie a sv. Jana nechal na hřbitově postavit v roce 1892 na památku 25 let kněžství farář Jan Švéda. Poslední litinový kříž jsme hledali se starostou Vlastimilem Konšelem v bývalých humnech. Dnes je v soukromé zahradě a v roce 1903 jej věnovali „Ku cti a chvále Boží“ manželé Josef a Marie Kvapilovi.

V Určicích mají také dva pomníky, pamětní desku a bustu J. A. Komenského. Mohutný vysoký pomník 38 obětem první světové války vztyčila obec v roce 1925.

Barokní kamenný kříž před hřbitovem

Kamenný kříž na křižovatce

Kamenný kříž z roku 1835 u silnice k Výšovicím

Drobné památky Určic II

Socha sv. Libora z r. 1899

Pomník dvěma chlapcům nad Určicemi

O minulosti Určic, jejich památkách a životě v minulosti jsem se hodně dozvěděl od pana Jana Mlčocha, který připravil k vydání kroniku Určic. Píše se tam o mnoha zajímavých místech, starých studánkách či památných stromech, které již bohužel zmizely. Ztrácejí se také místní pověsti. Třeba o čarodějnicích, Bílé paní na Zámčisku nebo o tajemném muži v černém, který v noci obchází kostel. Také několik míst je tu tajemných. O Sedlisku se říká, že má zvláštní kouzlo, v Plačkách prý býval rybník, ve kterém prý vodník topil děti.

Když přijedete do Určic od Prostějova, můžete vidět u re-mízku V syslovicích křížek se

Detail barokního kříže z r. 1775 u dálnice

Litinový kříž u silnice k Seloutkám

Sv. obrázek s křížkem v Syslovicích

Pomník obětem válek

svatým obrázkem. Zde kdysi rostla borovice, na níž byl uzdravující obrázek Milostné Panny Marie. I vy se sem můžete vydat za uzdravením, třeba i v zimě.

Ján Kadlec

Litinový kříž Kvapilů v bývalých humnech

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Rekordní Ptačí hodinka. Lidé pozorovali téměř 800 tisíc ptáků, nejvíc bylo sýkor koňader

Praha, 1. února 2024. Přes 35 tisíc lidí se 5.–7. ledna zapojilo do zimního sčítání ptáků během akce Ptačí hodinka České společnosti ornitologické (ČSO). Pozorovali více než 792 tisíc ptáků, což je prozatím nejvíce ze všech šesti uplynulých ročníků tohoto projektu. Díky němu ČSO získá důležité údaje o ptácích, kteří v Česku zimují. Prvenství obhájila sýkora koňadra, kterou zaznamenalo přes 88 % sčítatelů. Kompletní výsledky jsou k dispozici na ptaci-hodinka.cz.

Sýkora koňadra poštěstí v řadě získala pomyslnou korunu královny českých krmítek. Ovládla statistiky jak v plošném výskytu, tak v celkových počtech, což jsou dva rozdílné údaje, které ornitologové během Ptačí hodinky sledují. „Statistiku nejpočetnějších ptáků sýkora koňadra letos ovládla s počtem 142 tisíc jedinců, na druhém místě byl vrabec polní se 117 tisíci a za ním vrabec domácí s počtem 101 tisíc. Vrabecům v jejich umístění významně pomáhá, že létají na krmítka ve velkých hejnech, která mají v průměru 10 jedinců,“ vysvětluje Eliška Konopáčová, koordinátorka Ptačí hodinky z ČSO.

Žebříček druhů, které navštívily největší procento krmítek, se ale liší. „První příčku drží sýkora koňadra, která přiletěla na 88 % sčítacích míst. Za ní je sýkora modřinka se 72 %. A na třetím místě je kos černý. To je pořadí, které je dlouhodobě stejné. Nicméně u kosa černého pozorujeme významný nárůst v procentu sčítání. Letos přiletěl na 69 % krmítek, což je meziroční nárůst o 15 procentních bodů. Můžeme to označit za příjemné překvapení tohoto ročníku,“ sděluje Konopáčová.

Mezi deset nejčastěji pozorovaných druhů se letos nově dostala červenka obecná, kterou pozorovalo 30 % sčítatelů, loni to bylo 20 %. „Důvodů může být více. V hnízdním období česká populace červenek za poslední desetiletí mírně posílila. Proto je možné, že i u zimujících červenek vidíme zvyšující se trend. Kromě toho může početnost červenek během sčítání ovlivňovat i počasí celého předcházejícího roku, například vlhké jaro. Jako hmyzožravý druh hledající potravu na zemi má

červenka výhodu, když za vlhkého počasí ze země vylézá více bezobratlých. Vlhké jaro tedy může podpořit hnízdní úspěšnost červenek v daném roce, což se odrazí i na jejich zimujících počtech“ vysvětluje Konopáčová.

Účastníci letos během jedné sčítací Ptačí hodinky pozorovali průměrně více ptáků než loni. „Letos to bylo 33 ptáků, loni 28. Pravděpodobný vliv mělo počasí. Během ročníku 2023 bylo teplo, ptáci měli dostatek přirozené potravy a nemuseli létat na krmítka. Naopak letos byly teploty nižší a v neděli dokonce nasněžilo, takže ptáci hledali potravu v blízkosti lidí,“ říká Konopáčová.

Je velmi zajímavé, podívat se na výskyt jednotlivých ptáků na mapě Česka. Jedním z druhů, který vykazuje zajímavé rozdíly v rozšíření, je stehlík obecný. Zjednodušeně lze říct, že větší šance vidět stehlíka obecného měli účastníci na jižní Moravě. Konkrétně na Hodonínsku pozorovalo stehlíky 34 % účastníků, oproti tomu nejméně to bylo na Tábořsku – 8 % účastníků.

Stejně jako v jiných letech, i letos se během Ptačí hodinky objevilo i pár jedinců výjimečně zimujících druhů, jejichž většinová populace odlétá zimovat do Středomoří. Zaznamenali jsme například 138 rehků domácích ale i holuby hrivnáče, konipasy bílé či pěnice černohlavé.

Šestého ročníku sčítání ptáků na krmítkách od 5. do 7. ledna se zúčastnilo 35 274 lidí z celého Česka, kteří odeslali 24 444 hodinových sčítání, během kterých pozorovali 792 587 ptáků. To z ročníku 2024 činí prozatím nejúspěšnější Ptačí hodinku, co se týká počtu dobrovolníků, sčítání i ptáků „Mezi sčítateli najdeme 4 tisíce rodin, přes 250 školních kolektivů a přírodovědných kroužků a také několik sčítatelů v úctyhodném věku nad 90 let. Více než 60 % účastníků se letos neúčastnilo poprvé, ale sčítali již při některém z předchozích ročníků. Je potěšující vědět, že Ptačí hodinka se pro mnohé stává příjemnou lednovou tradicí a zahajují tak nový rok

ve spojení s přírodou. Taková data jsou pro nás navíc velmi cenná, jelikož ukazují, jak se zimní početnost ptáků mění v konkrétním místě,“ doplňuje Konopáčová.

Ptačí hodinka je sice už za námi, ale pokud přikrmujeme, je důležité krmítko i nadále sledovat a pečovat o něj. „Deně z krmítka odstraňujeme zbytky potravy a trus a pravidelně ho čistíme. Pokud pozorujeme ptáka, který je nemocný nebo uhynulý, je potřeba přestat s přikrmováním aspoň na dva týdny, všechna krmítka vyčistit a nechat důkladně vyschnout. Zároveň žádáme o nahlášení na birdlife.cz/choroby, kde jsou i další informace,“ sděluje Dita Hořáková z ČSO.

Jakmile se v průběhu března oteplí, je vhodné přikrmování ptáků úplně ukončit. „Teploty by již neměly klesat pod nulu a ptáci si dokáží vhodnou potravu nalézt v přírodě sami. V teplém počasí se zároveň snáze šíří ptačí choroba trichomonóza,“ upozorňuje Hořáková.

Ptačí hodinka je pouze jedním z programů občanské vědy ČSO, do kterých se může veřejnost zapojit. Další programy najdete na birdlife.cz/obcanska-veda/.

Aktuálně se můžete zapojit do projektu mapování zimujících rehků domácích, což je doprovodná akce ke kampani pták roku 2024 a informace o ní naleznete na birdlife.cz/rehci-v-zime/. Oblíbeným programem je sledování přiletu čápů bílých a zaznamenávání průběhu hnízdění. Hlavní vlnu přiletů ornitologové očekávají během března. První navrátilci ale dorazí už v únoru a někteří z čápů v Česku už i zimují. Více informací na birdlife.cz/capi.

Kontakty pro další informace:

Eliška Konopáčová,
konopacova@birdlife.cz, 733 464 398
Dita Hořáková,
horakova@birdlife.cz, 774 447 138
Fotografie ke stažení: <https://bit.ly/ptaci-hodinka>

Mokřady pro lidskou pohodu. Ornitologové zvou na vycházky za ptáky ke Světovému dni mokřadů

Praha, 29. ledna 2024. Na 2. února připadá Světový den mokřadů, v rámci kterého si na celém světě připomínáme důležitost těchto vodních ploch pro živočichy, rostliny, člověka i planetu. Datum odkazuje na den podepsání Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam, jinak známé jako Ramsarská úmluva, 2. února 1971. U příležitosti oslav je naplánovaných mnoho akcí po celém světě, Česká společnost ornitologická (ČSO) se připojuje pořádáním vycházek na třech desítkách míst Česka.

Letošním tématem Světového dne mokřadů je Wetlands and human well-being, tedy mokřady pro lidskou pohodu. „Kampaň se zaměří na to, jak jsou mokřadní ekosystémy, kolébka biodiverzity, propojené s člověkem a jak přispívají k jeho spokojenosti. Už od dávné historie poskytovaly lidem obživu, inspiraci a pomáhaly zvládat období záplav i sucha, což je v dnešní době velmi aktuální. Postupem času se ale vazby mezi člověkem a přírodou zpřetrhaly a lidé začali mokřady ničit, odvodňovat a těžit. Kvůli tomu světové mokřady mizí třikrát rychleji než lesy, což je velmi alarmující, protože jsou domovem pro mnoho ohrožených druhů. Na mokřadech a jejich dobrém stavu je přitom závislý i člověk,“ říká Gabriela Dobruská z ČSO.

Se kterými ptačími druhy se lze na mokřadech potkat a jak to přispívá k lidské spokojenosti, zjistí účastníci vy-

cházek ke Světovému dni mokřadů, které vedou dobrovolníci ČSO a jejichž seznam je k dispozici na webu ČSO. Ornitologové tím zahájí kampaň, v rámci které budou zdůrazňovat důležitost mokřadů. „V projektech podpořených hlavním městem Prahou a Ministerstvem životního prostředí budeme od března za pomoci dobrovolníků sledovat kvalitu vody v rybnících a také upozorňovat na stále rostoucí tlak návštěvníků na vodní ptáky v době hnízdění, jakým je například i volné pobíhání psů,“ vysvětluje Dobruská. Dodává, že ČSO kromě pořádání vycházek a další dlouhodobé osvěty také obnovuje mokřadní lokality ve vlastních ptačích parcích.

Mokřady jsou nejohroženějším prostředím na planetě. Odhaduje se, že od roku 1900 celosvětově zmizelo 64 % mokřadů, v České republice se hovoří až o 80 %, přičemž vnitrozemské mokřady mizí rychleji, než přímořské. I na to upozorňuje celá řada akcí konaných po celém světě v rámci Světového dne mokřadů, který připadá na 2. únor. „Datum odkazuje na podepsání Ramsarské úmluvy 2. února 1971. Tento dokument má významné postavení v rámci celého environmentálního hnutí. Úmluva byla připravená na jeho úplném počátku, v 60. letech 20. století, a byli to právě ornitologové, kteří iniciovali její vznik na základě pozorova-

ného úbytku vodních a mokřadních ptáků, který dali do souvislosti s ubýváním jejich stanovišť – mokřadů. Nejdříve byla úmluva zaměřená na ochranu ptáků a až později se její záběr rozšířil na komplexní ochranu a udržitelné využívání všech typů mokřadů jako jednoho z nejvýznamnějších ekosystémů na planetě,“ říká Katarína Slabeyová z ČSO.

Ubývání mokřadů na celém světě se nicméně navzdory různým mezinárodním závazkům, snaze vědců i mnohým národním iniciativám nedaří výrazně zabránit. „Přesto, že existuje tato významná úmluva a je deklarovaná mezinárodní spolupráce, je smutné, že za nedodržování závazků jednotlivým státům v podstatě nehrozí žádná sankce, a tak je naplňování jejich cílů z velké části dobrovolné. Nadějným příslibem je nicméně nařízení EU na obnovu přírody Nature Restoration Law, které má za cíl obnovit narušené ekosystémy včetně mokřadů a o kterém bude plénum Evropského parlamentu již brzy hlasovat,“ doplňuje Slabeyová.

Více informací o Světovém dnu mokřadů: birdlife.cz/svetovy-den-mokradu/

Tipy, jak se lze zapojit do ochrany mokřadů: birdlife.cz/mokrady/

Kontakt pro další informace:

Katarína Slabeyová,
slabeyova@birdlife.cz, 777 330 710

Víte, jak správně přikrmovat vodní ptáky?

Opravdová zima začíná, většina rybníků je zamrzlá a vodním ptákům ubývá přirozené potravy, tak se někteří přemístili na řeky ve městech. Dobře vědí, že je zde tepleji a navíc jim tam lidé nosí potravu.

Jde především o labuť velké a kachny divoké. Ojedinele se zde objevují i lisky černé, rackové chechtaví, poláci velcí nebo chocholačky. Velmi vzácně i hvízdáci euroasijské, ostralky štíhlé, slípky zelenohé nebo kachničky mandarínské.

Někteří lidé chodí vodní ptáky přikrmovat, a proto je dobré připomenout, že

nejvhodnější potravou jsou, podle odborníků z Moravského ornitologického spolku, semena pšenice, loupáný oves nebo kukuřice, slupky jablek a zbytky listové zeleniny.

V menší míře lze použít i kousky nakrájeného nebo rozlámaného vysušeného bílého pečiva a chleba. V žádném případě na nich nesmí být plíseň nebo sůl, ptáci by se mohli přiotrávit a uhynout. Někteří odborníci nedoporučují přikrmovat vodní ptáky pečivem, ale chovatelé vodní drůbeže na to mají opačný názor.

Labuť často vychází i na břeh za lidmi s krméním. Toho využívají ornitologové k odečtení jejich kroužků, aby zjistili, odkud k nám přiletěli. Nejčastěji mají české kroužky, ale občas i polské, slovenské, německé nebo chorvatské. Po-

labuť zpěvná s krčním límcem

kachnička mandarínská

kud se vám podaří vyfotit nebo odečíst ornitologický kroužek, případně krční límec, tak dejte vědět ornitologům. Budou vám vděční za pomoc při mapování jejich zimovišť a tahu.

Text a foto: Jiří Šafránek

Zdroje informací:

http://www.oldwww.mos-cso.cz/pdf/letak_prikrmovani_2008.pdf <https://avifauna.cz/krmik-kachny-chlebem-jasna-otazka-s-nejasnou-odpovedi/> <https://www.birdlife.cz/zapojte-se/pomoc-ptakum/prikrmovani/prikrmovani-vodnich-ptaku/>

Únorové fortoviny

Dvacátého osmého října jsme na Fortu XVII v Křelově uzavřeli turistickou sezonu a pevnost upadla do zdánlivého zimního spánku. Vrata zamčená na dva západy, na dveřích bytelný zámek....

Nutno v klidu opravit, co kde upadlo, uklidit ateliéry, sepříst z okamžitých i pečlivě promyšlených nápadů plán, čím překvapíme návštěvníky v nové sezoně. A také využít času bez návštěvníků k praktické výuce potencionálních pokračovatelů v díle mistrů z řemeslných ateliérů.

V lednu proběhl kovářský kurz pod vedením mistra Matěje a také jsme přivítali velice vzácnou návštěvu. Pravda, v časech, kdy pevnost patřila jen a pouze armádě, byl v ní na inspekční cestě nejvyšší armádní velitel – František Josef První. Těž maršál Radecký se pevností prošel. Ale slávu devatenáctého století nelze do nekonečna opřasovat. Žijeme ve století dvacátém prvním! V lednu branami prošlo hned šest generálů Armády české republiky. Pevnost navštívili bývalí velitelé pozemních sil doprovázeni generál majorem Náhončíkem.

První únorový víkend proběhl v tkalcovně kurz tkaní vlněných koberců, prostor kovárny a mincovny obsadila Slovenská numismatická společnost a pod vedením pana Svítka zkoušeli své teoretické znalosti o zpracování kovů a ražbě mincí v raném středověku na vlastní tělo a vlastníma rukama.... Ano, stříbrňáky i měďáky se podařilo ze slitků získat.

Na malé střešnici proběhla střelecká soutěž Flusbrok Cup pod vedením pana Hrušky.

10.2. a 11.2. povede mistr kovář Matěj zážitkový kurz Sekerkobraní a má ještě volné místo. Tak pokud někomu doma chybí poctivá kovaná sekera, stačí se přihlásit.

17.2. a 18.2. bude v tkalcovně kurz tkaní na stavech s pevným listem. Již je plně obsazen, ale nakukující jsou vítáni.

Ing. Martina Holcrová

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na únor tyto akce:

Netradiční trasou ze Seče na Pohodlí

středa 7. února

Vycházka nejen pro seniory. Od Seče zajdeme ke křížku v polích, cestou mezi loukami dojdeme ke studánce U Bahen a pokračujeme k lesu. Lesními cestami pokračujeme na Pohodlí, případně do Stínavy. Ráno společný odjezd autobusem do zastávky Lipová Seč v 10:10 (st. č. 10), návrat do Prostějova mezi 13:30 a 14 hod. Délka trasy 5-6 km. Poplatek 40 Kč.

Přes Rumunské Karpaty do Moldávie

úterý 13. února od 16 hod. v Ekocentru Iris

Cestovatelská přednáška RNDr. Hynka Škořepy. Putování do snad nejexotičtější země Evropy, kam téměř nikdo nejezdí. Do země s bohatou historií, kde se po staletí střetávají zájmy Evropy, Ruska a Turecka. Ale také do míst s podivuhodnou přírodou. Vstupné dobrovolné.

Biocentrum Kojetín

středa 14. února

Vycházka nejen pro seniory do Kojetína a jeho okolí. Navštívíme nově zbudované biocentrum s naučnou stezkou doplněnou interaktivními prvky. Poté navštívíme památku Kojetína a jeho blízkého okolí. Zájemci mohou dojít až k bývalému cholеровému hřbitovu, který připomíná už jen dřevěný kříž. Ráno společný odjezd autobusem do Kojetína v 9:15 (st. č. 2), návrat do Prostějova mezi 13. a 14. hod. Délka trasy 4-6 km. Poplatek 40 Kč.

Tvořivá dílna – výroba ptačích budek

úterý 20. února od 16 hod. v Ekocentru Iris

Tvořivá dílna pro rodiny s dětmi i dospělé zájemce. Z předem nařezaných dílů vyrobíme ptačí budky – sýkorníky. Ty později vyvěsíme v městských parcích a na Hloučele. Dílna je zdarma. V případě, že si budete chtít svou vyrobenou budku odnést domů, zaplatíte poplatek 200 Kč. Pořádáno ve spolupráci se ZO Běložárka.

Z Přemyslovic do Pěncína

středa 21. února

Vycházka nejen pro seniory povede z Přemyslovic po turistické trase do Pěncína. V případě hezkého počasí možno pokračovat až do Laškova. Ráno společný odjezd autobusem do Přemyslovic v 9:30 (st. č. 1), návrat do Prostějova dle počasí do 13:30. Délka trasy 4-6 km. Poplatek 40 Kč.

Vycházka za lesními zvířátky

sobota 24. února

Vycházka pro rodiny s dětmi povede lesními cestami nad Alojzovem. Budeme putovat lesem a hledat úkryty lesních zvířátek, která si pro nás připravila hravé úkoly i hledání skrytí poklady. Ráno sraz v 10 hod. u autobusové zastávky v Alojzově (vhodný spoj z Prostějova jede v 9:20 ze st. č. 12). Ukončení vycházky opět v Alojzově ve 13:15, kdy odjíždí autobus do Prostějova. Poplatek 40 Kč/dítě.

Velký Týnec u Olomouce

středa 28. února

Vycházka nejen pro seniory. Ráno společný odjezd vlakem v 9:01 do Olomouce, kde přestoupíme na autobus do Velkého Týnce. Odtud vystoupíme na vyhlídkové mís-

to Hradisko se zajímavým památkem osvobození. Dle počasí a zájmu se můžeme cestou zpátky zastavit v Holčicích (místní část Olomouce). Návrat vlakem z Olomouce do 14:30 hod. Délka trasy 4-5 km. Poplatek 40 Kč.

Mravenečci

každý čtvrtek od 15 do 17 hod.

Příjemně strávené odpoledne pro maminky na mateřské dovolené a další rodinné příslušníky s malými dětmi. V budově Ekocentra Iris bude připravena herná s Montessori hračkami, plyšáky, tvořivými aktivitami apod. Rodinné vstupné 100 Kč (dospělý + max. 2 děti). Doporučený věk dětí 0-5 let.

Připravujeme:

Jarní prázdniny – příměstský tábor

11.-15. března

Pro žáky 1.-5. třídy ZŠ. Děti čekají vycházky, pokusy, pohybové aktivity, poznávání přírody, hry na zahradě aj. Cena 2400 Kč, v ceně je zahrnutý pedagogický dozor, 2 svačiny, oběd, pitný režim, program, veškerý výtvarný materiál apod. Na tábor je potřeba se předem přihlásit, elektronická přihláška je na našem webu www.iris.cz nebo na facebooku Ekocentrum Iris.

Kontakt:

ČSOP, Ekocentrum Iris

Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Akce probíhají za finanční podpory Statutárního města Prostějova

Knihovna města Olomouce

Ted' už do knihovny pro knihu či audioknihu nemusíte ... **NOVĚ lze legálně stahovat nejen e-knihy, ale i E-AUDIOKNIHY.** Stačí se zaregistrovat a mít přístroj se systémem Android či iOS. Pak už jen vybíráte z katalogu. Postup na www.kmol.cz

ALE I TAK DO KNIHOVNY PŘIJĎTE!

každé úterý nebo čtvrtek I 15:00
nám. Republiky – **kroužek práce s 3D pery** – dva běhy pravidelné kreativní práce pro děti od 8 let. Přihlášky 585 545 123, dospale@kmol.cz

1. 2. I 14:00 – 17:00
nám. Republiky – **Loutková dílna** – výroba loutek zvířátek (pro děti od 5 let)

5. 2. I 10:00
nám. Republiky – **Cestování s chytrým zařízením** – díky spolupráci se SeniorOn se naučíme zajistit si dovolenou z pohodlí domova

5., 7. a 12. 2. I 15:00 – 17:30
pobočka Slavonín – **Masopust v knihovně** – seznámení s masopustními tradicemi, výroba karnevalové masky

5. a 19. 2. I 16:30
pobočka Jungmannova – **kroužek Roboti** – od 8 let, stavění robotů z LEGO stavebnic a jejich programování. Přihlášky 585 545 123, dospale@kmol.cz

7. 2. I 10:00
pobočka Brněnská – **Bookstart: Krtkova zimní dobrodružství** – zábavný program pro nejmenší. Těšit se můžete na čtení, úkoly i dílničku.

VALENTÝNSKÉ KREATIVNÍ DÍLNY

13. 2. I 16:00 – 18:00
nám. Republiky – **Floristické tvoření z přírodních materiálů** – dílna pro dospělé, výroba drobných dárků ze sušených květin

12. 2. I 13:00 – 17:30
pobočka Brněnská – **Svátek zamilovaných** – tvoření s tematikou lásky

13. 2. I 14:00 – 16:00
pobočka Neředín – **Valentýnské tvoření** – výtvarná dílnička (od 6 let)

13. 2. I 13:00 – 18:00
pobočka Holice – **Květinové dekorace ze starých knih** – dílnička pro děti

12. 2. až 17. 2.
nám. Republiky – **Rande naslepo s knihou** – přijďte si zkusit vybrat knihu pouze podle indicií. Bude to láska na první pohled?

15. 2. | 15:00 – 17:00
nám. Republiky – **Micro:bit** – workshop pro tvořivé kutily od 8 do 100 let, kteří se díky BBC Micro:bit naučí naprogramovat hru, animaci či ovládání věci

19. 2. I 15:00
nám. Republiky – **Deskovky** – zveme každého, kdo má chuť si zahrát klasické i nové stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

20. 2. | 17:00
nám. Republiky – **Istanbul a Balkán koloběžkou** – přijďte si poslechnout povídky Petra Kubného o tom, co všechno může člověk při putování na koloběžce zažít, koho může potkat, jací jsou kde lidé a co také může zjistit o sobě a svých limitech.

22. 2. I 16 – 16:00
pobočka Jungmannova – **Vietnam** – zážitky lektorky taichi Světlušy Kostrunkové z jihovýchodní Asie

29. 2. | 17:00 – 18:30
nám. Republiky – **At' nám nejsou cizí tvorové, co mizí** – Kateřina Kalabis představí svou knihu básní pro děti s tematikou kriticky ohrožených zvířat

5. 3. I 10:00
nám. Republiky – **Videorozhovory** – setkání těch, kteří touží ovládat komunikaci s přáteli přes moderní techniku

5. 3. I 13:00 – 17:00
pobočka Holice – **Fantastické obrázky** – malování pomocí skleněných kuliček s L. Vyhřídálovou

VÝSTAVY

Budovu na náměstí Republiky oživují obrazy Jany Kučové z ateliéru Janoko interiér

Pobočka Brněnská zve na výstavu básní a obrazů Lenky Spáčilové

Na pobočce Jungmannova nenechte ujít snímky amatérského fotografa Františka Unzeitiga

Pobočka Holice připravila výstavu amatérských fotografií Vojtěcha Kintla s tematikou přírody

SOUTĚŽ

nám. Republiky – **Soutěž o knihu Františka Kotlety** – soutěžní arch najdete do konce dubna v oddělení pro dospělé čtenáře

Rostislav Švácha: angažovaný architekt?

Miroslav Masák (*1932) se výrazně zapsal do dějin české architektury šesti posledních desetiletí. S autorem věže na Ještědu Karlem Hubáčkem založil v roce 1968 proslulé liberecké sdružení Sial a zorganizoval Školku Sial, ve které se sešli nejtalentovanější mladí čeští architekti té doby. K důležitým Masákovým pracem, na nichž se podílel, patří obchodní centrum Ještěd v Liberci, zdemolované v roce 2009, obchodní dům Máj v Praze nebo rekonstrukce pražského Veletržního paláce. Po Listopadu 1989 se jako asistent prezidenta Havla podílel na zpřístupňování Pražského hradu a vynikl pak jako učitel architektury a jako porotce mnoha úspěšných architektonických soutěží.

O proměnách Masákova díla v knize píše historik architektury Rostislav Švácha, jehož kapitoly

provázejí Masákovy komentáře k jeho nejvýznamnějším projektům a stavbám a jeho teoretické texty z let 1966–2019. Kniha vychází jako první svazek edice O poslání architektů..

„Biblické nepřidáš se k většině, páchá-li zlo, bylo pro nás samozřejmostí a stejně samozřejmá byla naše ochota k účasti na věcech veřejných. A to i v kritických chvílích.“

Miroslav Masák

pátek 9. 2. 2024 | 18.00 | Molitorova knihovna

Kino Central se spolkem Za krásnou Olomouc

Dlouho očekávané otevření bývalého kina Central v Muzeu umění Olomouc, které po rekonstrukci začne sloužit jako nová olomoucká scéna pro živé umění. Komentovaná prohlídka pro členy a příznivce spolku, kapacita omezena.

pondělí 18. 3. 2024 | 18:00

Olomouc třídí odpad,

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Papír

Sklo

Plasty

• sbíráme, • separujeme, • recyklujeme

přidejte se také vy...

Olomouc třídí odpad

TECHNICKÉ SLUŽBY: MĚSTA OLMOUC

Únorové kulturní akce ve Velké Bystřici

Město Velká Bystřice

1. – 29. 2. / galeriezet / po – pá 8:30 – 17:00, so + ne zavřeno

Jan Svoboda: Z cesty bez putování. Výstava obrazů.

Jan Svoboda, *1957 v Novém Městě na Moravě. Ženatý, tři, dnes již dospělé děti. Žije a pracuje na Českomoravské vysočině v Radňovicích č. 1. Výtvarnou tvorbou se zabývá od počátku osmdesátých let nejprve při zaměstnání, od roku 1990 již naplno. Hlavním oborem je malba (akryl na plátně), příležitostně se věnuje sochám, kresbě či nábytkovým solitérům. Motivy obrazů byly řadu let figury, předměty a symboly pojímané ve zkratce, archetypálně, s humorem. Kolem roku 2010 nastal ústup od konkrétních objektů ke geometrickým tvarům, čarám, bodům a křivkám. Dnes v jeho tvorbě dominují horizonty a barevné plochy. Jan Svoboda je členem Umělecké besedy. Na svém kontě má více než 180 samostatných výstav a několik společných (především s Rostislavem Pospíšilem, Jindřichem Štreitem či se synem Ondřejem Svobodou). Výstava potrvá do 21. 3. 2024.

3. 2. / galeriezet / so 19:00 – 20:00

Klan Klánských – novoroční koncertní setkání s věhlasnou hudební rodinou

Když se budete jmenovat Klánský, poplacen svému příjmení budete cítit za povinnost zplodit ne jednoho potomka, ale celý klan. Toto si evidentně vzal k srdci děkan pražské Hudební fakulty AMU, uznávaný klavírní virtuos, profesor Ivan Klánský. A aby to nebylo od věci, stvořil si klan muzikantský. Spolu s ním vystoupí i čtyři jeho synové – klavírista Lukáš, violoncellista Adam, basbarytonista Daniel a Vladimír, houslista, mj. člen známého souboru Epoque Quartet. Ivan Klánský má celkem šest dětí, hudbě se věnuje i dcera Klára, pouze prvorozený syn Michal, kterého prý jediného do hudby nutili, pak hudby nechal.

10. 2. / Zámecké náměstí, obchůzka městem / so 10:00 – 14:00

Bystřický masopust se zabijačkou

Od 10 hodin se na zámeckém náměstí můžete těšit na předání ostatkového práva, ukázkou zabijačky, vystoupení bystřických folklorních souborů, hostujícího souboru Půčik i kejklíře. V prodeji budou studené i teplé zabijačkové dobroty, „prdeláčka“ i maso z kotla, masopustní koblihy a koláče, pivo

TVARG a bystřické Tvargle a další dobroty. Ve 12 hod. vyrazí průvod maškar i s medvědem ulicemi 8. května, Jana Pospíšila, Na svobodě, Příční, Ohrada. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici, koná se za podpory Olomouckého kraje.

10. 2. / KD Nadační / so 20:00 – 02:00

Školní ples

Spolek rodičů a přátel při MZŠ a MŠ Velká Bystřice zve na tradiční školní ples. K tanci i poslechu hraje skupina HALOGEN. Bohatá tombola a občerstvení. Vstupné 100 Kč. Předprodej vstupenek a rezervace míst v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice.

17. 2. / KD Nadační / so 20:00 – 02:00

Ples Sboru dobrovolných hasičů

K tanci i poslechu hraje skupina YANTAR. Bohatá tombola a občerstvení.

24. 2. / KD Nadační / so 15:00 – 18:00

Dětský šibřinkový karneval.

TJ Sokol Velká Bystřice zve děti, rodiče i prarodiče na odpoledne plné tance, her a zábavy. Tombola, rybolov, bohaté občerstvení. Vstupné 30 Kč, děti a masky ZDARMA.

24. – 25. 2. / sportovní hala Na Letné / so, ne 9:00 – 15:00

J.M.I.T. CUP – 12. ročník turnaje žáků v miniházené

Město Konice zve na KOMENTOVANOU VYCHÁZKU

významné osobnosti Konice

Kdo byl Ferdinand Karafiát, Bohumil Burian, Bohuslav Mrákava?
Ferdinand Kružík, Karel Rychnovský, František Továrek?
Adam z Choliny, bratři Švábenští, Karel Příza?

**18. února 2024 ve 13,00 hodin
vycházíme od zámku**

Kontakt: Jiří Páleníček, e-mail: jpbrouk.cz@seznam.cz, mobil: 732 207 121

KULTURNÍ PŘEHLED ÚNOR 2024

VÝSTAVY

**9. února – 1. března / Zámecká galerie
Kratochvilné vystřihovánky
Markéty Vránové**

Výstava vystřihovánek Šárky Richterkové
Vernisáž v pátek 9. února v 17.00 hodin
Součástí vernisáže bude přednáška Lukáše Richtera Z kraje Oty Pavla na střeche středních Čech
Po – Pá 9.00 – 12.00, 13.00 – 16.00 hodin (vstup přes informační centrum) / Vstupné dobrovolné

KONCERTY

**Čtvrtek 8. února v 17.00 hodin / Koncertní
sál zámku Konice**

Klavírní koncert

**ZUŠ Konice ve spolupráci se ZUŠ Iši
Krejčího**
VSTUPNÉ: dobrovolný příspěvek

**Čtvrtek 15. února v 19.00 hodin / Koncertní
sál zámku Konice**

Zimní koncert ZUŠ Konice

**Středa 21. února v 19.00 hodin / Koncertní
sál zámku Konice**

Večer písní a árií

**Robin Červínek – baryton /
Marta Vašková – klavír**

Vstupné: dospělý - 150 Kč, člen KPH - 130 Kč, student, ZTP - 75 Kč, žák / učitel ZUŠ - vstupné zdarma

DIVADLO

**Neděle 3. března / Zájezd do Janáčkova
divadla v Brně**

Veselá vdova / Franz Lehár

Odjezd z autobusového nádraží v Konici v 15.00 hodin. (Zájezd na operetu již vyprodán)

BESEDY A AKCE MĚSTA KONICE

**Pátek 2. února v 17.00 hodin / Komunitní
centrum**

Střípky z historie

Jiří Páleníček – promítání dobových fotografií a povídaní o minulých časech města Konice

**Sobota 10. února v 8.00 hodin / Sraz v komu-
nitním centru**

Masopustní průvod Konicí

Informace v komunitním centru – plakát

**Neděle 18. února v 13.00 hodin / vycházíme
od zámku Konice**

Významné osobnosti Konice

Jiří Páleníček – komentovaná vycházka

**Pátek 1. března v 17.00 hodin / Komunitní
centrum**

**Málo známá a zapomenutá
místa Konicka**

Jiří Páleníček – prezentace míst a tipů na turistické výlety

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice (zámeček Konice, 1. patro)
– půjčovná doba: pondělí, středa, pátek: 9.00 – 11.00
a 11.30 – 16.00 hodin / služba – balení knih.
Tel.: 582 396 487 www.konicka.knihovna.cz
Křemenec – půjčovná doba: pátek 16.00 – 17.30
hodin

Nová Dědina – půjčov-
ná doba: středa 16.00
– 17.30 hodin

ZÁMEK KONICE

**Turistické informační
centrum / Muzeum
řemesel Konicka, z. s.**

Pondělí – pátek: 9.00
– 12.30 a 13.00 – 16.00
hodin Prohlídkové
trasy zámku Konice
a expozic Muzea
řemesel Konicka, z. s.,
probíhají s průvodcem.
Vstupenky zakoupíte
v informačním centru.
Nezávisle zajišťujeme
vstup na aktuální výsta-
vu do zámecké galerie
(vstupné je dobrovol-
né). Nabízíme prodej
suvenýrů, regionálních
produktů a služby TIC
třídy C. Prohlídky zámku
o víkendech a mimo
uvedené časy vám za-
jistíme jen po domluvě
předem, v týdnu v infor-
mačním centru, nebo
se správcem zámku, tel.
724 328 934. Více na:
www.mekskonice.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM

Sobota 10. 2. dopoledne **Masopustní průvod
Konicí s programem na náměstí**

Pátek 16. února od 17.00 hodin (promítání filmu od
19.00 hodin) / **Sousedský večer s filmem Bratři**
Sobota 24. 2. od 9.00 do 16.00 hodin / **Bazárek
pro děti**

Pravidelné aktivity v komunitním centru:

Pondělí 16.15 hodin - jóga s Michaelou / Pondělí
17.30 hodin - cvičení pro ženy / Středa 17.00
hodin - cvičení pro ženy / Středa 18.00 hodin - jóga
s Danou / Čtvrtek 16.00 hodin - rukodělná dílna
Aktuální pravidelní i připravované aktivity komu-
nitního centra sledujte na webových stránkách
města Konice, Facebooku a nástěnce v podatelně
MěÚ.

Vrchlického 386, Konice. Kontakt: Mgr. Jitka Klem-
sová, DiS, Tel.: 702 269 964, e-mail: jitka.klemsova@konice.cz

INZERÁT

Chcete se zapojit do tradiční akce ve městě?

Bavíte rádi ostatní?

Nezkažte žádnou legraci?

Máte dobré nápady?

Umíte hrát na hudební nástroj?

**Hledáme aktivní a zapálené lidi, kteří se toho nebojí
a připojí se k nám !!!**

Staňte se součástí akce

**MASOPUSTNÍ PRŮVOD KONICÍ
v sobotu 10. února 2024**

Veronika Kutá 702 272 819 Jitka Klemsová 702 269 964

Kontakt: Mgr. Jitka Klemsová, DiS., Tel.: 702 269 964, e-mail: jitka.klemsova@konice.cz

Pozvánka do Muzea a galerie Prostějov

MGP

Vážení návštěvníci, přátelé a příznivci Muzea a galerie v Prostějově,

přijměte jménem ředitelky MGP Mgr. Veroniky Hrbáčkové pozvání na výstavy Luděk Bárta, Miloš Karásek: RE-WOLKER a Michal Zajaček, Miloš Karásek: WOLKEROVY LÁSKY, obě výstavy budou v hlavní budově otevřeny od pátku 2. 2. 2024, ale jejich vernisáž se uskuteční až 15. 2. 2024 v 17:00 hodin v Kině Metro 70, kde zároveň proběhne slavnostní otevření nové expozice #JIRIWOLKER.

Do života Jiřího Wolker vstoupilo více dívek a žen. Marie Horáková, Milada Ne-

dělníková nebo Marie Koldová zanechaly nesmazatelnou stopu v jeho krátkém životě. Fotografická výstava Michala Zajačka představuje současnou podobu Jiřího dívek, které se těm původním co nejvíce podobají. Nechybí ani historické fotografie a úryvky z milostné korespondence, které přibližují Jiřího vztah k dívkám. Vybrané fotografie doplňuje rekonstruovaná poezie básní, k jejichž sepsání našel básník inspiraci ve vlastním milostném životě.

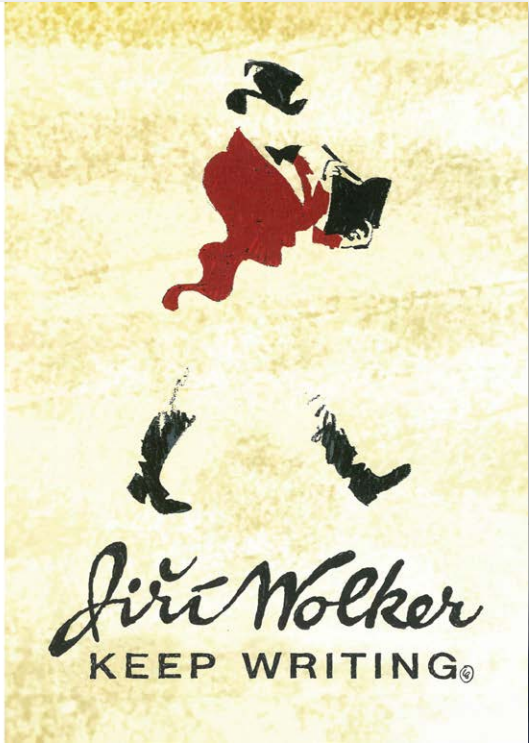
U příležitosti 100 let od básnicka úmrtí představuje veřejnosti Miloš Karásek bronzové plastiky Jiřího Wolker a asambláže, k nimž je připojen plakátový cyklus

Ludka Bárty s názvem Re-reinkarnace Wolker. Mladý básník se tak opět stane smrtelným a bude pokračovat v životě některé ze současných pop kulturních ikon. Výstavu doplní také plastiky básníka z muzejních sbírek od umělců Antonína Kalvody, Julia Pelikána a Jana Třísky.

Výstavy můžete navštívit do 26. 5. 2024!

S pozdravem za MGP

Mgr. Markéta Hamzová
tisková mluvčí, zástupkyně ředitelky,
Muzeum a galerie v Prostějově
nám. T. G. Masaryka 2
796 01 Prostějov
mobil: 770 128 305
mhamzova@muzeumpv.cz
www.muzeumpv.cz

MGP
Muzeum a galerie v Prostějově
zve na zahájení výstavy

Luděk Bárta, Miloš Karásek:
RE-WOLKER
2. 2. 2023 – 26. 5. 2024
hlavní budova MGP, nám. T. G. Masaryka 2

vernisaž se uskuteční ve čtvrtek 15. 2. 2023 v 17:00 v Kině Metro 70

digitální tisky: Luděk Bárta
sochy, objekty: Miloš Karásek
expoziční host: Angelika Šabíková
Výstava je realizována v kurátorské koncepci Miloše Karáska.

útné od 9:30 do 12:00 a od 13:00 do 17:00
www.muzeumpv.cz

Michal Zajaček, Miloš Karásek:
WOLKEROVY LÁSKY

2. 2. 2023 – 26. 5. 2024

hlavní budova MGP, nám. T. G. Masaryka 2

vernisaž se uskuteční ve čtvrtek 15. 2. 2023 v 17:00 v Kině Metro 70

fotografie: Michal Zajaček
rekomponovaná poezie J. W.: Miloš Karásek
expoziční host: Angelika Šabíková
Výstava je realizována v kurátorské koncepci Miloše Karáska.

útné od 9:30 do 12:00 a od 13:00 do 17:00
www.muzeumpv.cz

jeden tanec,
pak musím jít,
v očích tvých
moh bych se utopit

Za koštěm slivovice do Luděrova

Dobrý den,
dovoluji si Vás pozvat na již tradiční košť slivovice a ovocných destilátů, který se koná v Barokní sýpce Luděrově, viz pozvánka.

Děkuji za její případné rozšíření.

Pěkný den Vám za náš spolek U nás přeje

Karel Váňa

U nás z.s.

Luděrov 67

783 43 Drahanovice

osunas@seznam.cz

tel. 604 246 932

http://www.ludero.cz/

www.facebook.com/Barokni.sypka.Ludero

„Slivovice je jako život,
musíte ji brát postupně
a s respektem.“

**v sobotu 24. února 2024
od 16.00 hodin
v barokní sýpce v Luděrově**

Pravidla pro soutěžení:

Každý zájemce o hodnocení odevzdá 0,4 litru destilátu v lahvi s informací o vzorku: jméno producenta, druh ovoce, procenta, ročník.

Vzorky budou přebírány v pátek 16. 2. od 16 do 19 hodin v sýpce nebo po tel. domluvě 731 476 990 (p. Žáková), nejpozději do 21. 2. 2024.

Kvalitu vzorků ohodnotí porota složená z odborníků a laiků.

Vyhlášení nejlepších vzorků proběhne v sobotu 24. 2. v 17.00 hod.

Všichni producenti obdrží diplom a 5 nejlepších získá věcné ceny. V ceně vstupného 100,- Kč je zahrnuto malé občerstvení a pět degustačních kupónů.

K ochutnávání jsou srdečně zváni všichni příznivci slivovice a dobré nálady.

Základní umělecká škola Konice Vás srdečně zve na
Zimní koncert
15. února 2024 v 17.00
sál konického zámku

**Královské pivo
Litovel**

Císař mezi kotuly

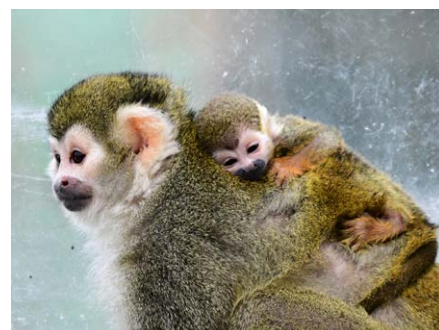
Koncem roku 2023 se narodila 4 mláďata kotula veverovitého. Poslední z mláďat přišlo na svět 1. 12. 2023 císařským řezem a malý samec dostal i příznačné jméno Císař. Jen u něj tedy známe pohlaví, u ostatních mláďat bude zjištěno až při pravidelném čipování. „Do té doby se do odchovu nikterak nezasahuje, a tak se stáváme pouze pozorovateli toho, jak dobře se jim vede. Všechna mláďata se drží na tělech svých 4 matek, od kterých piji mléko, což je jeden z hlavních předpokladů úspěšného startu do života,“ objasňuje ošetřovatelka Hana Dostálová. Olomouc-

ká zoo chová kotuly od roku 1993 a celkově se v ní narodilo 141 mláďat.

Švitořivý kotul používá ocas místo utěrky

Kotulové nemají rádi potravu bohatou na vodu. Často jsou viděni, jak se přeby- tečné vody zbavují pomocí ocasu, kterým ji vysouší podobně jako utěrkou. Ocas (dosahující délky okolo 40 cm) není oproti ostatním malpovitým primátům chápá-

vý. Kotuli se dorozumívají pestrou škálou zvuků, mezi které patří i ty evokující ptačí švitoření.

Tato malá opice z čeledi malpovitých obývá území Jižní Ameriky, převážně výškově střední část pralesa. Výjimečně se přesunuje do horních pater či na zem. Vyhovují jí oblasti s dostatkem přiroze- ných úkrytů v pralese, bažinách, man-

grovech či pampách. Většinou část dne tráví na stromech, hledáním potravy v korunách stromů. Živí se nejrůznějšími plody, květy, hmyzem, nektarem i drobnými obratlovci. Kotulové tvoří až sto- členné tlupy, složené převážně ze samic a nedospělých mláďat obojího pohlaví s přísnou hierarchií. Samci se drží bokem a k samicím se přidávají jen v době říje. Mohou žít sympatricky s dalšími druhy novosvětských primátů, nejčastěji s uaka- ri či s malpami.

Typické jsou pro ně velké ušní boltce a bílá maska. Samice rodí jediné mládě po půlroční březosti, které po narození nosí nejprve na břicho, poté na svých bedrech. Velmi výjimečně se mohou narodit i dvojčata.

Iveta Gronska
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husič- kovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Hu- sičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“. Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěv- níkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné kli- enty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy naro- zenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školící místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz

POZVÁNKA

NA SETKÁNÍ

ČLENŮ A PŘÍZNIVCŮ KORUNY ČESKÉ, MONARCHISTICKÉ STRANY ČECH, MORAVY

A SLEZSKA

A

ČLENŮ SPOLKU PRO OBNOVU PRO OBNOVU SLEZSKÉHO VÉVODSTVÍ

Datum setkání: 24. 02. 2024 v 10:00 hod.

Místo setkání: Na Rybníčku 521/56, 746 01 Opava

Program:

1. Zahájení – paní Romana Hegrová, vlastní program (slezská zemská hejtmanka)
2. Přivítání nových členů z Opavy, Otice a Orlové
3. Slezský zemský sněm KORUNY ČESKÉ, paní R. Hegrová
4. Hlasování o změně názvu spolku
5. Varhanní koncert v Opavě (postup přípravy, zvolení místa ...)
6. Uložení relikvie Blahoslaveného Karla I. v Opavě
7. Plánované aktivity
8. Různé

Těšíme se na Vás ...

Výstava královna Dagmar – dánská královna a česká princezna

Dánská královna Dagmar se narodila okolo roku 1186 ještě jako Markéta Přemyslovna. Byla dcerou Přemysla Otakara I. a Adlěty Míšeňské, která musela odejít k míšeňskému dvoru poté, co ji Přemysl Otakar I. zapudil a oženil se s dcerou uherského krále Konstancií, a nevlastní sestrou svatě Anežky České. Když se v Dánsku řekne „královna Dagmar“, lidé si připomenou zejména balady o této půvabné a šlechtěné královně. Málokdo však ví, že pocházela z Českých zemí.

O Markétině/Dagmarině životě toho moc nevíme. Její otec usedl na český trůn natrvalo až roku 1197, a pravděpodobně až poté mohla do Prahy přesídlit také jeho manželka Adlěta Míšeňská s dětmi. Přemysl se ale záhy s Adlětou rozvedl a oženil se s dcerou uherského krále Konstancií. Historikové se domnívají, že Markéta mohla být v té době poslána na vychování do kláštera. Roku 1205 byla v Lübecku provdána za dánského krále Valdemara II. Vítězného, a to v pouhých 15 či 19 letech. U data Markétina narození 1186 si totiž musíme položit velký otazník, protože se mohla narodit o čtyři roky později. Sňatek se dá v každém případě považovat za součást promyšlené politiky, pomocí níž lákal Přemysl I. do svého tábora vlivné spojence.

V roce 1209 Dagmar v dánském historickém městě Ribe porodila syna Valdemara Mladého, který by zřejmě zdědil královský trůn, bohužel však byl

ve svých třiceti letech zastřelen zbloudilou střelou při lovu. Dagmar zemřela pravděpodobně při porodu druhého dítěte 24. května 1212. A zde máme co do činění s druhou záhadou Markétina/Dagmarina života. To, že zemřela 24. května, víme bezpečně, ale... Dánové tvrdí, že zemřela v roce 1212, zatímco v českých historických knihách je uveden letopočet 1212/1213. Dagmar je pochovaná v kostele sv. Bendta (Benedikta) v dánském Ringstedu. V jejím hrobě byl později údajně nalezen raně středověký křížek. Originál je uložen v Královském národním muzeu v Kodani, dánské holčičky však dostávají k narozeninám jeho repliky – na památku dobré královny, která se zastávala slabých a nemocných. Křížek má také přinášet štěstí novomanželům.

Královna Dagmar byla jakousi spojnicí mezi Českým královstvím a severní Evropou. Vypráví se, že měla po svatbě několik přání, třeba osvobodit příbuzného krále Valdemara, snížit lidu daně a osvobodit vězně. Zemřela sice již sedm či osm let po sňatku, ale přesto se zapsala do povědomí lidí. Asi tím, že byla opravdu krásná, hodná a zemřela ve velmi mladém věku. Historické prameny jsou velice skoupé, ale právě zde vzniká prostor pro legendy

a mýty. Kdyby na Dagmarině postavě a činech nebylo kus pravdy, tak by se zřejmě ještě dvě stě let po její smrti netradovaly ústním podáním příběhy, z nichž následně vznikly balady. Ty se pak až do nedávné doby opisovaly.

Život královny Dagmar přímo vybízí k literárnímu ztvárnění, a to nejen ve starší dánské i české literatuře. Nejnovějším počinem v tomto směru je kreslená česko-dánská skládáčka Renaty Fučíkové nazvaná Příběh královny Dagmar.

Výstava bude ke zhlédnutí v únoru v Červeném kostele, v březnu v Galerii Biblio.

Výstavu doplní 14. 2. v 17.00 přednáška bývalého velvyslance v Dánsku Zdeňka Lyčky Královna Dagmar – česká princezna.

www.vkol.cz

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci. Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závo-
dem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru